

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 peti
 a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati peti
 vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod
 velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
 LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
 Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUČNICE:
 MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 100.
 NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
 Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

TURATTI POBEGNIL V INOZEMSTVO

Bivši glavni tajnik fašistične stranke se je pridružil protifašistom
 v Parizu — Hud udarec za Mussolinija in fašizem

Trst, 3. januarja. Veliko senzacijo je vzbudila v vsej javnosti vest, da je bivši dolgoletni glavni tajnik fašistične stranke Turatti, ki je bil, kakor svoječasno D'Annunzio, interniran ob Gardskem jezeru, pobegnil iz internacije. Sprva so mislili, da se skriva kje pri svojih prijateljih, pozneje pa se je izkazalo, da je pobegnil v inozemstvo in se pridružil protifašistom.

O tem dogodku se v fašističnih krogih obširno razpravlja. Turatti je bil eden najuglednejših voditeljev fašizma in eden najtesnejših sodelavcev Mussolinija. On je bil predstavnik takozvane rimske družbe, ki je bila sprva fašizmu nenaklonjena zaradi njegovih brutalnosti. Mussolini je zaradi tega skušal navezati te kroge na ta način, da je postavil Turattija na vodilno mesto. Turattiju se je res posrečilo uvesti v fašizem malo bolj evropske maniere, toda z njim je prišla v fašizem tudi huda kuga, ki se ji pravi korupcija. O tem bi se dala napisati cela poglavja. Naposled je prišlo med Turattijem in Mussolinijem do hudega spora, ker je Turatti v zasebnih pismih namigoval, da niti Mussolini nima čistih rok, marveč da prav tako rad sprejema podkupnine v raznih oblikah. Na drugi strani pa je postal Mussolini ljubosumen na Turattija, ki se je znal napraviti zelo popularnega. V Bresciji je prišlo do odkritega konflikta ob priliki posvetitve neke palače. Tam je bila vzdana plošča, da je bila ta palača zgrajena po zaslugi Turattija. Mussolini je dal to ploščo odstraniti.

Naposled je bil Turatti odstavljen. Ker je začel na tihem rovariti zoper Mussolinija in podžigati nezadovoljstvo v fašističnih krogih, se ga je Mussolini izbeležil kratkoma na ta način, da ga je dal internirati v nekem sanatoriju ob Gardskem jezeru. Tu je živel Turatti odrezan od vsega sveta nad leto dni. Pred kratkim pa se mu je posrečilo pobegniti iz internacije in s pomočjo svojih prijateljev je skrivaj pobegnil preko meje in odpotoval v Pariz. V službenih fašističnih krogih sicer skušajo ta zelo neprijeten dogodek na vse nači-

ne prikriti, vendar pa se je Turatti sam javil raznim ljudem v Italiji in tako je stvar prišla v javnost. V tem vidijo dokaz, da vsa »očističevalna« akcija Mussolinija ni nič zalegla in da se nezadovoljstvo nad sedanjim fašističnim režimom čim dalje bolj širi celo v onih fašističnih vrstah, ki so jih smatrali za najbolj zanesljive.

Poskušen atentat na Mussolinija

Trst, 3. januarja. Včeraj so se v Trstu in v inozemstvu razširile vesti, da je bil na Mussolinija na novega leta dan poskušen atentat. Zatrjevalo se je, da je neki antifašist oddal nanj tri strele in ga precej nevarno ranil. Službeno te vesti kategorično demantirajo, vendar pa se na drugi strani še vedno vzdržuje in z vso gotovostjo se zatrjuje, da je bil res poskušen napad na Duceja. Značilno je, da Musso-

lini od nedelje dalje ni zapustil svojega stanovanja. Straža okrog njegove vihe je bila ojačena.

Napad na fašističnega predsednika v Gorici

Gorica, 3. jan. Na novega leta dan rano zjutraj je bil izvršen napad na predsednika fašistične organizacije Dopolaro v Gorici Stefanija. Stefanij je bil na neki veselici, kjer se je plesalo do ranega jutra. Na veselici je Stefanij zbiral tudi prispevke za svojo organizacijo in je nabral okrog 500 lir. Na potu domov sta ga napadla dva neznanca, oborožena s puško in revolverjem. Eden izmed napadalcev je streljal in ranil Stefanija na desni nogi. Stefanij je padel in začel klicati na pomoč. Napadala sta ga očitno nameravala izropati, sta pa pobegnili, ko so prihiteli ljudje.

Zamorca bi radi oprali

„Giornale d'Italia“ napoveduje novo klevetniško kampanjo proti Jugoslaviji, da bi opral očitke Italiji

Rim, 3. januarja. M. Fašistični tisk je čim dalje v večji zadregi zaradi očitnega neuspeha rimske diplomacije v zadnji dobi. Polomija s trogirskimi levi, s katero so hoteli fašisti očistiti Jugoslavijo pred zunanjim svetom, se jim hudo maščuje. Vse svetovni tisk se je začel baviti z očitki med Italijo in Jugoslavijo in je pri tem moral seveda ugotoviti, da je krivda za napetost izključno na strani Italije, ki neprestano izliva in napada. Vsa prizadevanja fašističnega tiska, prikazati Italijo kot nedolžno ovčico, so ostala brezuspešna.

»Giornale d'Italia« napoveduje v svoji današnji številki novo serijo člankov, s katero hoče, kakor poudarja v uvodu, dokazati, da je Italija najbolj miroljubna država na svetu ter prikazati v pravi luči vso akcijo, ki je naperjena proti Italiji. Ovreči hoče pred vsem trditve, da je italijanska politika nevar-

na za Srednjo Evropo in da je proti Jugoslaviji agresivna. Že v tem svojem uvodnem članku pa izdaje, kakih argumentov se namerava pri tem poslužiti. Opisati namerava namreč delovanje raznih jugoslovenskih društev in organizacij, najprej večjih, potem pa vse do najmanjših, da bodo tako vsi dogodki bolj razumljivi.

Končno pravi, da si tudi Italija želi boljših odnosov z Jugoslavijo, toda za to je pred vsem potrebno, da zavladava medsebojnih odnosih odkritosrčnost in resnica. (To je vsekakor malo pozno spoznanje glavnega fašističnega organa. Jugoslavija poudarja to že od vsega svojega početka, vendar pa so bili do sedaj v Rimu za take predloge in nasvete slepi in gluhi. Če so se sedaj spametovali, bo to samo v korist stvari. Op. ur.)

Diktatura v Bolgariji?

Sofija, 3. jan. g. Po ponedeljskem listu »Praveki Vest« je v Bolgariji pričakovati proglašitev diktature. Ker narodni liberalci nočejo več podpirati sedanje vlade Mušanova, je treba računati s tem, da bo nova vlada v So- branju ostala v manjšini. Če se sedaj ne bo posrečilo sestaviti močne volilne vlade, mislijo v odločilnih krogih na uvedbo diktatorskega režima. Ta režim bi imel, kakor pravi omenjeni list, nalogo, da bi omilil borbo med strankami in začel sanacijo gospodarstva, pri čemer pa se računa za enkrat, da bi ostala ta diktatorska vlada na krmilu le eno ali dve leti.

Izgredi v Španiji

Madrid, 3. januarja. Socialni konflikti zavzemajo v Španiji vedno večji obseg. Radikalni elementi na levi in desni izkoristajo težko gospodarsko stanje in bujskanje množice k nepremišljenim dejanjem. V Asturiji je bilo samo na novega leta dan cela vrsta večjih izgredov, razen tega pa izvršenih nad 50 atentatov na javna poslopja. Človeških žrtev k sreči ni bilo. V Saragosi so oblasti aretirale 150 komunistov in anarhistov, ki so snovali novo zaroto.

Beg političnih kazencev v Španiji

Madrid, 3. januarja. Izmed političnih kazencev, ki so bili zaradi zarote 10. avgusta obsojeni na večletno ječo, je 29 kazencev pobegnilo iz zapora Vila des Neros. Med pobeglimi je tudi princ Almonz Bourbonski in znani španski letalec Francisco Manfaldo.

Zapora za državne službe v Franciji

Pariz, 3. januarja. Predsednik republike je podpisal odlok, s katerim se za dobo enega leta, to je od 1. januarja do 31. decembra 1933 ustavi vso napovedovanje in vsaki novi sprejemi v državno službo. Ukrep je v zvezi s štednjo v državi.

Zaupnica županu dr. Pucu

Klub občinskih svetovalcev JRKD v Ljubljani je na svoji seji dne 2. decembra 1932 soglasno sklenil:

Klub občinskih svetovalcev JRKD izreka neomajano zaupanje gospodu županu dr. Dinku Pucu in z ogorčenjem odklanja agitacijo, katere namen je zatemniti njegov ugled in velikega služke, ki jih ima za podvig našega mesta.

Pri poimenskem glasovanju so pristali na resolucijo sledeči občinski svetovalci, člani kluba JRKD: ing. Bevc Lado, predsednik, kraj. o. za dvorski okraj; dr. Bohinjec Joža, ravnatelj OUZD, Cotar Anton, uradnik Pokojniškega zavoda; Dachs Ivan, posestnik in odbornik Gostilničarske zadruge; dr. Fetič Oton, predsednik Maloželezniške družbe; Frelih Ivan, predsednik društva hišnih posestnikov; Hribar Rado, industrialec; dr. Klepec Josip, odvetnik in predsed-

nik kraj. org. za poljanski okraj; Kossem Dragotin, predsednik grafičarjev; Likozar Anton, predsednik Gosp. društva za šentjakobski okraj; Lombar Alojzij, predsednik kraj. org. Ljubljana VII.; Lovša Josip, predsednik kraj. org. za Trnovo; Ludvik Avgust, načelnik glavnega kolodvora; dr. Lukan Miroslav, veliki župan v p.; dr. Modic Ivan, odvetnik; Olup Josip, posestnik; inženjer Pavlin Josip; dr. Ravnihar Vladimir, senator; Rebek Josip, podpredsednik TOI in predsednik obrtniškega društva; Rupnik Franjo, podpredsednik NSZ; mag. ph. Sušnik Richard, predsednik Mestne hranilnice; Sterk Pero, hotelir; dr. Subic Milan, odvetnik; Tavčar Ivan, predsednik OUZD; Turk Josip, starosta Jugoslovanske gasilske zveze; Urbas Miroslav, industrialec; Vrblinc Ivan, posestnik in načelnik gas. društva Barje; Zajc Franc, posestnik.

Nove volitve na Irskem

London, 3. januarja. Irski parlament je bil danes razpuščen. Volitve so razpisane za 24. januar, novo izvoljeni parlament pa se bo sestal 8. februarja. De Valera je v zvezi s tem podal izjavo, v kateri pravi, da njegova vlada sicer slej ko prej uživa zaupanje volilcev, da pa so se v parlamentu zaradi sistematične gonje prilike precej izpremenile in da so zaradi tega potrebne nove volitve.

Velika ležišča zlata najdena v Rusiji?

Stalingrad, 3. jan. g. V jenijskem okrožju so našli ogromne množice zlata, ki je bil po mnenju strokovnjakov utegnile odločilno vplivati na svetovno gospodarstvo. Ležišča zlata so zelo izdajna in skoraj nič manjša kot v Južni Africi. Prav sedaj ob pričetu druge petletke je ta najdba dvojne vrednosti, ker upajo, da se bo sedaj Sovjetski Uniji posrečilo rešiti se odvisnosti od inozemskega zlata.

Samomor moža »kraljice srebra«

Pariz, 3. januarja. Na nemškem parniku »Albert Ballin«, ki je v božični noči zapustil Cherbourg, je v pariški ameriški družbi znan soprog ameriške kraljice srebra dr. Zdravko Delić, rodom iz Črne gore, izvršil samomor. Delić je služil za časa svetovne vojne v francoski vojski ter je dosegel visoka odlikovanja. V Ameriki se je poročil s 60letno »kraljico srebra« Emery Holmesovo. Zakon pa ni bil srečen in je bil nedavno ločen. To si je vzel Delić, ki je star šele 40 let, tako k srcu, da se je med vožnjo obesil.

Nemški finančni manevri

Pariz, 3. januarja. AA. Med Nemčijo in njenimi privatnimi upniki se je vnela ostra debata o višini nemške privatne zadolžitve v inozemstvu. Ameriški upniki očitajo Nemčiji, da razširja o tej zadolžitvi napačne podatke, samo da bi svoje obveznosti pravočasno ne izpolnila.

Hudi viharji na Irskem

London, 3. januarja. AA. V soboto in nedeljo so divjali nad Irsko, zapadno Anglijo in škotsko hudi viharji. Ponekod je vihar dosegel hitrost 90 milj na uro. Največ škoda je vihar povzročil na južnem Irskem. Tu so bili ponekod poškodovani valovlomi in nekatere železniške proge.

Mokro novo leto v Ameriki

New York, 3. januarja. I. Po vsej Ameriki so proslavili štirinajsto suho leto. V New Yorku in drugod so točili alkoholne pijače, kakor da prohibicije ni več. Cene vina in pivu so bile izredno visoke. Na novega leta dan se je pojavilo na ulicah mnogo pijanih ljudi. Letos pa ni bilo nobenega smrtnega slučaja zaradi zastrupitve z alkoholom. Dosedaj so namreč gangsterji prodajali alkoholne pijače, ki jim je bil primšan metilni alkohol.

Podaljšanje trgovinske pogodbe z Rumunijo

Beograd, 3. januarja. Zafasna trgovinska pogodba z Rumunijo, sklenjena meseca avgusta, je podaljšana do 1. julija 1933.

Odhod dr. Fotiča v inozemstvo

Beograd, 3. januarja. Dosedanji pomočnik zunanjega ministra dr. Konstantin Fotič, ki je imenovan za stalnega delegata naše države pri Društvu narodov, bo drevi odpotoval na svoje novo službeno mesto.

Na Jezerskem

idealna smuka

Jezersko, 2. januarja.

Gospod urednik!

Zadeva smučanje! V Ljubljani gotovo nimate niti centimetra snega več, kaj? In v drugih krajih? Ali si upa kdo pisati, da je tam in tam izobren sneg, da je smuka danes idealna, ne da bi se mu vsi ljubljanski smučarji smejali?

Vidite, gospod urednik, danes pa dobite od nekoga zanesljivo smučarsko poročilo, ki je varen pisati resnico in — ki se upa to poročilo tudi podpisati. Pa ne samo to: prebrajte in jih čakam na Jezerskem dalje do 9. t. m. ko se nas vrne 17 (beri sedemnajst) ljubljanskih smučarjev. Dolej traja namreč smučarski tečaj g. Rudolfa Badjura, ki nam ni mogel v resnici izbrati lepšega, idealnejše ležečega smučkega terena. Poznam Bohinjski, ali naše smučališče leži tu idealnejše in reči moram, da ga oeli Semmering nima lepšega. Smučališče pravim, da me bodo razumeli začetniki, kot sem jaz sam. Ko bi rekel pravilno smučarsko terišče bi me mogoče ne razumeli. To leži tedaj na planini »Na Anclovcu«, 20 minut hoda od gostilne »Pri Štularju«.

Tam, direktno na vezbalnišču puščamo smučke zvečer ob 5. in jih nataknemo zjutraj okrog 1/49. Opokne 2 uri odmora. Začeli smo 1. t. m., na dan ko smo odhajali iz ljubljanskega »morosta«. Cadim se, da se nas je na dan take borge v Ljubljani odločilo kar 17 smučarjev, samih začetnikov. Ob pol 12. smo bili že na Jezerskem, kosili in ob 2. že nataknili v prvi smučki. Jamčim za neovirano, cca. 3-400 metrov dolgo smučko progo. Strmine po izbiri. Za zavoje, telemarke najlepši teren! Kdo se smeje od smučarjev? Ta naj kar sem pride in mene potegne za ušesa, če to ni res. Še malo skakalnico imamo, seveda gre samo na 4-5 metrov daleč, ampak le gre. Zato pa je treba že res pravi sneg, kaj? Podlaga cca. 10 cm. Zakaj? Ker leži teren na koncu doline »Ravenska Kočna«, kamor ves dan ne poije solnce. Na tej podlagi je 10 cm novega snega, površina: krasen, kristalen sneg, sreč. Se že zopet kdo smeje? Ta neverni Tomaž naj kar pride na Jezersko in se zgasi pri gostilni Štular, da ga vzamejo s seboj! Pa naj ne pozabi na smučke. Mazati ni treba, maže naj kar lepo doma pustil. Pa dober sweater naj vzame s seboj, ker je tu precej hladno na terenu. Pension s sobo plačujemo po 40 Din dnevno. Avto-bus Kranj-Jezersko in nazaj 30 Din, tedaj polovična za goste v smučarski opremi. Hrana prekomerna, solidna. Kava, mleko, vse izborno. In to vse podpišem in jamčim, da ostane še par tednov! Ozadje terišča: strme planine »Grintovec«. Tako je na Jezerskem. Inš. Lojze Lavrentič.

Izlet Putnika v Slovenijo

Beograd, 3. januarja. Za pravoslavne božične raznike organizira »Putnik« velik izlet na Gorenjsko. Po doedanjih prijavah se bo izleta udeležilo okrog 600 ljudi.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2314.85—2326.21, Berlin 1369.58—1380.38, Bruselj 796.74 do 801.68, Curih 1108.35—1113.85, London 191.97—193.57, New York ček 5740.20 do 5768.46, Pariz 224.85—225.97, Praga 170.45 do 171.31, Trst 294.67—296.97.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Pariz 20.29, London 17.35, New York 619.87, Bruselj 71.9760, Milan 26.62, Madrid 42.4250, Amsterdam 208.85, Berlin 123.70, Dunaj 61.60, Sofija 3.76, Praga 16.38, Varšava 58.20, Bukarešta 3.0860.

Japonska napovedala vojno Kitajski

Položaj na Daljnem vzhodu docela nejasen

London, 3. januarja. AA. Poročila o položaju v Shansaiwanu so popolnoma nejasna. Japonski vojaški krogi trde, da so japonske čete včeraj zasedle mesto, uradni kitajski viri pa zanikajo te vesti in pravijo, da je mesto še danes trdno v kitajskih rokah. Davi so Kitajci odbili ponovne naskoke japonskih oddelkov.

Tukajšnje japonsko poslanstvo je danes izjavilo, da še nima obvestila o tem, da bi bila japonska vojska zasedla mesto, prav tako pa zavrača tu-

di vest, da bi bila japonska vlada poslala maršahu Changsuiliangu ultimatum. Naspotno, japonska vlada je dala po veljnikom japonskih oddelkov v Kwantungu in japonski garniziji v Tientsinu nalog, naj store vse, kar je v njihovi moči, da omeje borbe pri Shanhaikwanu.

Po drugi strani pa so japonske vojne ladje dobile nalog, naj bodo v stalni pripravljenosti zaradi dogodkov v Shanhaikwanu.

Navodila za odmero izredne doklade za leto 1933

Beograd, 3. jan. AA. Za enotno in točno izvajanje določil zakona o naknadnih in izrednih kreditih k proračunu državnih dohodkov in izdatkov za leto 1932/33 glede izredne doklade na neposredne davke je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal potrebna navodila vsem davčnim uradom. Po določilih čl. 8 se bodo prispevki odmerili po progresivnih tabelah na skupno vsoto dolžnega neposrednega davka z izjemo splošnega in skupnega davka na poslovni promet.

Da se bo lažje in praktičneje poslovalo, se bodo prispevki odmerili posebej na davke, ki se sumarno plačajo, in posebej na uslužbenski in na rentni davki.

Po čl. 71 bo služil za temelj odmere prispevek (doprinos) k davkom, ki se bodo sumarno vključevali in skupno izterjali. Pri davku na rento bo po čl. 61 služil kot temelj davek na posamezne vloge odnosno račune, davek pa se bo odmeril v sumarnih seznamih pri uslužbenskem davku. Ta davek se bo pobiral samo od tistih delodajalcev, ki ga plačujejo v gotovini. Odmerna doprinosov in davkov v

davčnih glavnih knjigah se mora izvršiti najkasneje do konca septembra vsakega leta. Čl. 9 se izpremeni v odstavku 37/III s prvim členom zakona o neposrednih davkih tako, da pride namesto 3% za zgradbe, ki so postale podvržene davku do 31. decembra 1931, 6%, to je 6 Din in za zgradbe, ki so postale davku podvržene po tem roku, pa 12%, to je 12 Din.

Ker je ta zakon stopil v veljavo 26. decembra 1932, se bodo ta določila pri odmeri najeminskega davka pri novih stavbah izvajala od 1. januarja 1933 dalje.

Navodila dalje pravijo, da se v določilih čl. 10 črta podnaslov in nadomesti z odstavkom 40 zakona o neposrednih davkih. Po tej izpremembi se bo od 1. januarja 1933 dalje odpisaval davek tudi za zgradbe ki so deležne davčnih olajšav v primeri, ki jih načaja odst. 40 zakona o neposrednih davkih. Za pošiljanje prijav pri teh zgradbah veljajo ista določila kakor za druge stavbe.

Tihotapstvo svil v Rumuniji

Bukarešta, 3. januarja. AA. V Braili so odkrili obširno in dobro organizirano tihotapstvo s sviljo. Oblast je zaplenila ogromne zaloge vtihotapljenega blaga.

Dr. Fran Zupanc

Ljubljana, 3. januarja. Na Novega leta dan so ga naši turisti visoko gorci pod Storžičem v Pohorju nad Trstenikom motnili. Smrt ga je našla v planinah, ki je bil njih največji oboževalec.

Še dolgo je tega silno simpatičnega moža in gentlemana resnično svetovno izobrazbo, pri tem pa vedno srčno dobrega slovenca in idealista tria živčna bolezen, ki ga je večkrat vrgla na posteljo. Nazadnje je bil 7 tednov v postelji, pa je strastnega sportista prvi sen zapeljal v planine. Nenadoma je 13. decembra izginil iz Tržača popolnoma turistovsko opremljen. Ker ga ni bilo nazaj, je bilo prijateljev skrbi zaradi, zlasti, ko je gosta megla pokrila Storžič. Izgubljen se je in so ga šele sedaj po naljublju našli mrtvega. Danes njegovo truplo pripeljejo v Ljubljano.

Dr. Fran Zupanc je bil 1. 1881. rojen v Krškem, kjer je bil njegov oče uradni zdravnik. Ko se je družina preselila v Ljubljano, je tu obiskoval vse šole, po maturi je pa na Dunaju in v Pragi študiral pravo ter 1. 1907 promoviral. Mladi doktor je takoj vstopil pri okr. sodišču v Ljubljani kot praktikant, a njegov vedno borbeni nacionalizem mu je zapiral pot h karijeri, zato se je 1. 1911 posvetil advokatu in vstopil v pisarno dr. Karla Trillerja. Ko se je osamosvojil, je bil izbruhnila svetovna vojna, zato je prevzel pisarno svojega svaika dr. Janka Žirovnika, ki je smoral v vojsko. Pisarno je vodil in v njej ostal kot najkoristnejši kolega vse do lanske pomladi, ko so ga planine zvalile v Tržič, kjer si je kot odvetnik s svojo poštenostjo in priključnostjo osvojil takoj arca vsega kmečkoga in mestnega prebivalstva. Polkoini je bil v resnici silno priljubljen, saj je v njem našel vsak podpre in dobrega sveta potreben pravga nesebičnega prijatelja s srcem in najčistejšega zata. Dr. Fran Zupanc je bil vedno vder in s svojo vedrino povsod k aginosti izpodbujajoči tolažnik bednih, vedno sama dobrot.

Dr. Fran Zupanc je bil tip pravega sportnika - gentlemana in eden najboljših sportnikov starejših generacij, doma na vseh poljih sporta. Mnogo sportov je iz tujine presadil k nam, posebno sta ga pa vesella veslanje in zimski sport. Bil je med ustanovitelji Ljubljanskega sportne-

ga kluba, njega najiniciativnejši odbornik, nekaj časa predsednik in tudi častni član. Že pred vojno je bil med glavnimi graditelji Colmarne Ljubljanskega sportnega kluba, zimskim sportnikom je pa v Trzinu uredil prvo sankališče. Po vojni je bil član upravnega odbora Sportne zveze in najagilnejši član takratnega našega Olimpijskega pododbora, bil je pa tudi slovenski kandidat za mednarodni Olimpijski odbor, a je naša država v njem na žalost dobila le dve mesti. Kakor redniko je poznal pomen udeležbe na olimpijadah za našo mlado državo ter se je udeležil olimpijade v St. Moritzu, kjer je med internacionalno publiko vzbujal splošno pozornost s svojo svetovno izobrazbo, ki jo je izražal v čistem, nemškem, francoskem, angleškem in italijanskem jeziku popolnoma gladko. S svojim nastopom je tedaj za našo mlado državo, ki je bila svetu še španska vas, napravil ogromno pagando. On je prvi učil naše smučarje skakanja na žičkov skakalnici v Bohinju in on je bil povsod za dejanjem in podporo, kjerkoli je šlo za napredek naše telesne kulture.

Doma je bil dr. Fran Zupanc seveda v vseh naprednih društvi, zlasti mu je bila pa pri srcu Ciril Metodova družba. Bil je tudi vnet Sokol in odbornik Ljubljanske čitalnice, kot splošno priznan odlični jurist pa tudi član disciplinarnega sveta Advokatske komore.

Pokojni je bil predvsem najidealnejši in najpogumnejši nacionalist. V vojni je imel najmočnejše s čiško mafijo ter je bil glavni izvestitelj naših narodnih krogov o stanju vojne sreče. Med svoje najboljše prijatelje je štel pokojnega našega urednika Malovrha in je bil v tistih časih tudi med najvestnejšimi našimi sodniki. Posebne zasluge si je pa pokojni pridobil ob prevratu ter se ima Ljubljana prav mnogo zahvaliti njegovi neutrudljivi energiji, da je niso pregazile z bojišča prihajajoče madžarske horde.

Vest o smrti dr. Frana Zupanca je pretresla našto njegovih prijateljev v Ljubljani in po vsej državi in vsa naša javnost se danes z največjim sočutjem spominja tega talentiranega predobrega moža, vse pa sočustvuje tudi z njegovo sivolaso materjo ter vsem njegovim uglednim sorodstvom. Dr. Franu Zupancu časten spomin!

Ameriški Slovenec

zapustil milijon dolarjev?

Iz življenja ameriških Slovencev — Tri žrtve avtomobilskih nesreč
Novi grobovi

V Waterburyju, država Connecticut, je lani 1. oktobra umrl v bolnici neki Franc J. Gorše, ki ga je vsa soseska poznala kot velikega žadaka, doslednega samotarja. Stanoval je v tesni podstrešni sobici, katere oprema ni bila vredna niti 800 Din. Sosedje so se vedeli, da je bil Gorše nekdo bogat, mislili so pa, da je vse svoje premoženje izgubil pri spekulacijah na Wall Streetu. Ko je reševal zbolel, so ga prepeljali v bolnico, kjer je za kmalu umrl kot reven in zapuščen samotar.

Toda po njegovi smrti je prišlo na dan senzacionalno odkritje: žadni samotar je zapustil 1.043.686 dolarjev premoženja, od tega 400.000 dolarjev v gotovini, drugo pa v vladnih bonih in varnih delnicah. Po imenu sodeč je bil pokojni Slovenec, in sicer sin Janeza Goršeta, o katerem je svojčas Jakob J. Zupančič v »Ameriškem družinskem koledarju« poročal, da je bil prvi slovenski milijonar v Ameriki. Janez Gorše je prišel v Ameriko iz Bele Krajine. Kupčeval je z zemljišči ter si pridobil milijonsko premoženje. V prvih letih razvoja Chicaga je bil ba je lastnik zemljišč, kjer je danes središče trgovskega sveta. L. 1846 se je oženil v Chicagu z neko napol Indijanko ter imel v zakonu štiri sinove, od katerih sta dva že v rani mladosti umrla. L. 1891 je v Chicagu umrl kot večkratni milijonar, bil pa je tudi sam velik žadak in stiskač. Dali je sedaj umrli Fran J. Gorše res njegov sin, bo šele ugotovila preiskava. Dedišč tega ogromnega premoženja bo najbrž njegov brat Artur Gorše, ki živi v New Yorku.

V Clevelandu je postal žrtve avtomobilske nesreče trgovec Janez Špeh. Peljal se je z avtomobilom svojega brata Franca, ki je bil prejšnji dan birmanski boter njegovim otrokom, v Collinwood. Zaradi defekta se je moral med vožnjo ustaviti in Špeh je poklical nekega mehanika, da bi mu avto popravil. Med popravljanjem je stal Špeh poleg avtomobila, nesreča je pa hotela, da je mimo privozil z veliko naglico drug avtomobilist, ki je podrl Špeha in ga do smrti povozil. Družino pokojnega Špeha je lani vse leto zaskledovala nesreča. Spomladi je umrla žena in mati, poleti je v jezeru utonil sin in zdej je družini smrt ugrabila tu-

di očeta. Pet otrok je ostalo tako v enem letu brez staršev.

Kraj Forest City je bil pretekli mesec pozorišče dveh avtomobilskih nesreč. Ko je šel 50letni France Bučer v bližnjo naselbino Brondale na delo, ga je med potjo podrl neki avtomobilist in ga povozil. Med prevozom je Bučer podlegel poškodbam. Zapustil je ženo in 13letnega sinčka, ki sta brez sredstev. Avtomobilist, ki ga je povozil, je bil ubog farmer, ki ne more dati vdovi nobene odškodnine.

Druga žrtve avtomobilske nesreče je pa postal Pavel Turk. Zapusen je bil pri gradnji nove ceste, približno 50 milj daleč od Forest Cityja. Vsako jutro se je z avtomobilom vozil na delo. Ko je nekega jutra hotel stopiti z voza, je šofer prenaplno pognal in Pavle je padel pod kolesa, ki so mu dvakrat zlomila nogo, zadobil je pa tudi hude notranje poškodbe. Zalostno pri nesreči je, da ima Turk bolno ženo in sedem nedorašlih otrok.

V Chicagu se je pripetila nenavadna avtomobilska nesreča, pri kateri sta bili poškodovani sestri Stela in Katarina Oblak in neki Janez Janiga. Neznani farmer se je z avtomobilom zaletel v hišo, iz katere so baš prihajali. Farmer se je ubil.

V Chicagu je po daljši bolezni umrla znana rojakinja Ana Kosmačeva. Pokojna je bila doma iz vasi Selee nad Škofjo Loko, zapustila je sina in hčerko. — V kraju Reitz je umrl 64letni Ferdinand Ojstršek, doma iz St. Ruperta pri Celju, v Ely, država Minnesota je pa umrl Leopold Majerle, star 52 let, doma iz Vojne vasi pri Črnomlju. Zapustil je ženo, dva sina in štiri hčerke. — 21. novembra so v Aurori pokopali 13letnega Janezka Kranjca, ki je postal žrtve prometne nesreče. Njegov bratec, ki so ga prepekljali v bolnico, bo okrevl. — V Ottawu je 5. decembra po dolgi in mučni bolezni umrl Miha Škoflanc. Pokojni je bival v Ameriki 20 let, doma je bil iz vasi Malenca pri Čatežu na Dolenskem. Zapustil je ženo, dva sinčka in hčerko. — V Detroitu je umrla Ana Perušek, roj. Novak. Pokojna je bila stara 67 let, rojena je bila v vasi Mali Korin pri Krki na Dolenskem. V Ameriki je bivala 36 let. Za njo žalujejo mož in več otrok.

Opozorilo agentom in trgovskim potnikom

Ljubljana, 3. januarja. Potujoči agenti, trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, so zavezani k plačevanju davka na dohodek od podjetij, obratov in poklicev po čl. 42 II. skupina, točka 1 zakona o neposrednih davkih.

Nezavisno od čistega dohodka plačujejo navedeni ta davek pred začetkom polklica v letnem iznosu 1000 Din (čl. 52 in 59 omenjenega zakona o neposrednih davkih).

Davek se plača pred začetkom izvrševanja polklica v prvi polovici leta v celotnem letnem iznosu po 1000 Din, če se po polklicu prične izvrševati v drugi polovici leta, pa v iznosu 500 Din (čl. 148 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih).

Če se potujoči agent ali trgovski potnik ne more izkazati s potrdilom o plačnem davku, mora poleg rednega davka plačati kot kazen še enkratni iznos rednega davka.

Potujočim agentom in trgovskim potnikom služi kot dokaz o plačnem davku davčni list (poreska karta) katerega dobi pri davčni upravi za nabavno ceno (čl. 157 omenjenega zakona).

Potujoči agenti, trgovski potniki, ki pridejo iz inozemstva radi nakupa, prodaje in sklepanja trgovskih poslov v obče v tuzemstvo plačajo ta davek na obmejni carinarnici ob dohodu v našo državo, kakor je to predvideno v čl. 148, toč. II. 5 pravilnika za izvrševanje zakona o neposrednih davkih.

Vsi potujoči agenti in trgovski potniki, ki niso izključno v službenem razmerju, se pozivajo, da izpolnijo svoje davčne dolžnosti plačajo ta davek takoli, da se izognejo kazenskim posledicam, predvidenim v členu 139 omenjenega zakona o neposrednih davkih.

„Študentje smo“ v Zgornji Šiški

Zg. šiška, 3. januarja. Narodno prosvetno društvo „Vodnik“ je v svoji dvorani pri Kamniti mizi vprizorilo na novega leta dan Bučarjeve selokotro z godbo in petjem: „Študentje smo“. Delo je prvič vprizorjeno lanskega leta na šentjakobskem odru, z velikim uspehom, o čemer je poročala kritika svoje. Brez dvoma je bila vprizoritev „Študentov na Vodnikovem odru“ nekaj svojevrstnega, nekaj, brez zveze s šentjakobsko vprizoritvijo in to radi publike in igralcev. Tako hvaležne publike, za košček smešnega stavka, ni najti izjema. Bilo je ploskanja in veselja, da se je tresla dvorana in neredki so upali, da se bodo po vsem tem smejali vse leto.

Bilo je zelo dvomljivo, če se bo tako igra, kjer je potrebnega toliko petja, obnele. Priznanje za uspeh gre g. režiserju, ki je znal pravilno razdeliti vloge, s čemer je začel in končal delo podočelanskega režiserja. Šiškarji so talentirani igralci. To sem imel priliko opazovati že večkrat. Največja težava je v tem, da v večini primerov zmanjka odra. Vprašanje večje ga odra je tako nujno za vsa prosvetna razvoja v tem smislu, da ga ni mogoče prezreti. Šiška bi rabila velik odra, da bi lah. že razvila svoje silo in svoje moči. To

Beležnica

Koledar.

Danes: Torek, 3. januarja katoličani: Genovefa, Slavimir, pravoslavni 21. jecembra.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Orlov.

Kino Ideal: Nezaželeni sinček.

Kino Dvor: Štirje vragi.

Umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu.

Dežurne lekarne.

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1, Bohinec, Rimska cesta 24 in dr. Kmet, Tyrseva cesta 41.

Izpod sita

in rešeta

Imamo vse hvale in obilga upoštevajanja vreden zakon, ki se zavzame za pridobitnika, kadar pride v konkurz. Dolgove delaš in delaš, ljudem prodajaš na kredo, naenkrat pa pogledaš v knjige in vidiš, da je strošek preveč, dohodkov pa premalo. Hajdi torej na sodišče in brž v konkurz, da se pravočasno rešiš, kar se da. A če je več pridobitnikov skupaj, jih štiti poseben paragraf zakona o zaščiti kmetov in tudi njim se ne more pripetiti, da bi ostali brez kruha. Pač se pa lahko to pripeti navadnemu zemljanu, ki ni ne pridobitnik v posamezni izdaji, ne v kolektivni zvezi.

Kako lepo bi bilo, če bi človek hodil vse mesece v letu po trgovinah in jemal na knjižico blago, oblačil bi se, jedel in pil in še obuval povrh, vse lepo na kredit, ob koncu leta bi pa sestavljal bilanco in bi videl, da dolgovi hudo presegajo dohodke, pa bi napovedal konkurz in se skril za zakon. Tako bi bilo prav in človeško in bi vsi lahko živeli, pa tudi od lakote bi nihče ne umrl, temveč bi lahko hodili še v St. Moritz ali pa na Semmering na počitnice. Zadeva je vredna predzadka.

Iz Celja

— Iz celjske statistike. Lani je bilo v celjski župniji rojenih 592 otrok, umrlo je 478 oseb (276 moških in 202 ženski), porok je bilo 148. Celje je lani obiskalo 8766 tujcev, in sicer 7012 Jugoslovenov in 1754 inozemcev, med temi največ Avstrijcev (908). Pri celjski ekspozituri javne borze dela se je lani prijavilo 3433 brezposelnih (2589 moških in 944 žensk). V celjski javni bolnici je bilo lani v oskrbi 5468 bolnikov namram 4766 v letu 1931.

— Poročila sta se 1. t. m. v Laškem major v p. g. Fabjan Helebrandt-Zeiningner iz Celja in gđ. Pavla Zlindrova, posestnica v Laškem. Priča za nevesto je bil zdravnik g. dr. Ivan Lovšin v Laškem, za ženina pa kapetan I. razreda g. Josip Stengl iz Celja. Obilo sreče!

— Maturanti celjske gimnazije bodo imeli v soboto 7. t. m. s pričetkom ob 20.30 svoj plesni venček v Narodnem domu. Igral bo Sonny boy jazz iz Ljubljane. Vabljeni so vsi prijatelji dijaštva.

Iz Kamnika

— Francoski krožek. Lokaln francoskega krožka so že urejeni in opravljeni in bo krožek z jutrišnjim dnem pričel delovati. Ob 18. uri se bo vršil sestanek vseh članov v krožkov sobi na Šutni, obenem pa bo jutri odprta knjižnica in čitalnica, kjer bodo imeli člani na razpolago več časopisov in revij.

— Drsalice že se skoro ves teden odprto. Led je izmršen in ker ni smučanja, je življenje na njem prav živahno. Visoki Stari grad zakriva led pred toplimi solničnimi žarki, ki naglo tope sneg, da je na prisojnih straneh že skoro vse izginilo. Na teniških igriščih je sportni klub napravil led, da bodo sportniki lahko trenirali hockey.

— »Franz Josefov« grenčica izvrstno služi pri zlati žili in bolečinah v bokih.

Z Jesenic

— Silvestrovanje na Jesenicah. Zadnji dan v letu so Jeseničani praznovali zelo slovesno, kakor pač že vedno doslej. Vse ocele in pota so bila na Silvestrov večer polne praznično razpoloženih ljudi, ki so hiteli na svoje prireditve. Udeležba je bila povsod zelo lepa, predvsem pa v naših domovih, kjer je bilo najbolj veselo in razigrano. Mir in red se ni kalil nikjer, nesreče ni bilo nobene, pač pa so bili v pozni noči po cestah prizori za bogove, ki jih je povzročil dober cvček, tako da so morali nekateri ves dan preganjati mačka.

— Naš drugi planinski film »Triglavske strmine« je polnil dvorano Krekovega prosvetnega društva minulih petek, soboto in nedeljo, ki se je predvajal v režiji Jeseniške »Skale«. Pri otvoritveni predstavi, ki se je vršila v petek zvečer, so bili navzoči predstavniki oblasti, občine, društev, KID ter nešteti prijatelji narave in kina od blizu in daleč. Lep nagovor na prisotne je imela gđ. Minca Rabičeva iz Mojstrane, ki je lepo opisala vsebino filma in lepoto naših gorenskih planin. Film je obiščeval zelo ugajal, škoda pa je, da se je pokvarila leča in so si morali v naglici izposoditi drugo, ki ni odgovarjala. Zato so bile slike pri prvi predstavi nekoliko bolj medle.

— Sneg, ki je zapadel pred dnevi, je napravil pri nas mnogo veselja. Po cestah, travnikih in klančih pa mnogo življenja. V soboto in v nedeljo je šlo nebroj prijateljev belega sporta na planine, predvsem pa na Rožco. Pusti vrh, a tudi v Kranjsko goro in v Planico.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

Najumestnejša in najprijetnejša prireditev

Dobrodolna prireditev v četrtek na Taboru bo res akademija v pravem pomenu besede

Ljubljana, 3. januarja. V tej sezoni meščani zelo pogrešajo prireditev, ki bi bile primerne za te puste čase in na katerih bi res lahko z mirno vestjo pozabili na vse križe in težave ter se prisrčno razvedrili. Meščani niso tako topi ter brezčutni kot bi marsikdo mislil, zato se tudi ne udeležujejo radi prireditev, ki so sicer redke, na katerih bi se zabavali tako rekoč na račun bednih in obupanih, prireditev, na katerih bi razmetavali denar, ne da bi od tega imeli kaj tisti, ki najbolj občutijo breme hudih časov. Kljub vsemu so pa meščani potrebni še tem bolj razvedrila, pogrešajo prireditev, ki bi se jih lahko udeleževali z moralno upravičenostjo in ki bi jim tudi nudile res izbrano, plemenito ter prijetno zabavo. Seveda obljubijo tudi meščani težo časa, da na zabavo ne smejo čisto niti misliti, toda povsem se veseno ne morejo odpovedati razvedrila ter duševni hrani. Kot ne moremo odreči v teh časih bednim kruha ter jim moramo pomagati, tako se tudi sami ne moremo povsem odpovedati duševni hrani in razvedrila.

Težko je za izpolniti navidez vse te pogoje, da bi bilo res povsem ustreženo meščanom in da bi pri zabavi ne pozabili na tiste, ki stradajo celo suhega kruha. Toda v četrtek se nam obeta vseeno takšna prireditev, na kateri bodo našli meščani plemenito zabavo in res razigrano razvedrilo. Združeno bo najlepše in koristno s prijetnim. Ustreženo bo meščanu kot egoistu, ki ne pomisli na lep namen prireditve in ki gleda le na svojo korist. Prireditelji so računali s tem, da občinstvo odhaja pri prireditvah sam dobrodelni namen ter da je treba ljudem nuditi res dobro zabavo in neoporečno umetniški užitek. Ljudem se mora nuditi za vstopnino tudi primerne akupnina, kajti težko je zahtevati dandanes od ljudi, ki jih tudi tare toliko nadlog, da bi posejali dobrodelne prireditve zaradi samega plemenitega namena.

Zato bo dobrodelna prireditev v četrtek na Taboru res akademija v pravem pomenu besede. Dobrodolna prireditev sama na sobi je pa še združena s proslavo 15-letnice našega uedinjenja. Zato bi se je morali udeležiti vsi, ki jim patriotizem ter narodnost nista fraza in ki tud ne pozabljajo, da je človek socialno bitje ter da je dolžnost družbe skrbeti, da ne propadejo njeni najboljši člani. Komur je pa pri srcu kultura, odnosno umetnost sama na sebi, bo tudi prišel na svoj račun. Trboveljski slavski so dovozi znani tudi v Ljubljani, zato je dovolj, če povemo, da bodo sodelovali na prireditvi. Kdor ljubi mladino in lepo petje se bo nedvomno z veseljem udeležil tega koncerta. Nastopil pa bo tudi mladinski orkester prof. Jereja. Tudi ta orkester si je že pridobil priznanje in se ljudje veselo, da ga bodo lahko zopet slišali.

Mnogim se pa zdi, da koncert sam na sebi ne nudi dovolj. Tudi ti bodo zadovoljni, kajti po koncertu bo v veliki dvorani in v stranskih prostorih prijetna domača večerica, kakršnih je zdej taklo malo. Ljudje pa tudi ne morajo mnogo misliti na veselico, zlasti zato, ker je na njih navadno vse

Belokrajinska silvestrovanja

Dve miss v Metliki in velika prisrčnost v Črnomlju.

Belokranjci so svečano spravili v grob križast in krizasto staro leto, pa pričakali novo veselje, kakor se spodobi vinorodnim krajem.

V Črnomlju je Sokol priredil v svojem ponosnem domu prijetno zabavo z res pestrim, izbranim programom. Veselja, smeha in prisrčnosti je bilo res v izobilju. Prišlo je celo več gostov iz Novega mesta in Karlovca, ki pač vsi dobro vedo, da so Črnomlanci tihi, kar se tiče zabav, seveda pa tudi sicer v vsakem pogledu. Vsi so se odločili na še marljivše delo v novem letu za napredek svojega lepega mesteca.

Tujsko prometno društvo v Metliki je na Silvestrovo priredilo svojo prvo zabavo s pestrim, skrbno izbranim programom. Najprej so nastopili aginji igralci z burko »Raztresenec« v režiji marljivega in zelo sposobnega g. Franca Prusa, ki je tudi etalniško dvorano res okusno dekoriral, nato so pa številni godbeniki pod vodstvom živelnih in vedno delavnih gg. Drobnika in Muče otvorili s koračnico in valčkom zabavo. Ples je otvoril g. sreški načelnik Karlovca, društveni predsednik, s soprogo predstojnika sodišča g. dr. Širka.

Na programu je bila tudi jo-jo tekma. Po skoro polurnem damskem igranju je odbor moral odločiti zaradi prevelike vztrajnosti dam, da tri najboljše za neloval misl jo-jo in okusno darilo g. Bena Gregorja zrebaajo. Sreča za ta privlačni naslov je bila mila soprog družstvenega blagajnika g. Stefiča Fux. Od gospodov je kot najvztrajnejši dobil nagrado g. Jože Šušek.

Po polnoči je bila skoro soglasno izvoljena za miss Metliko gđ. Pika Širko, hčerka sodnega svetnika g. dr. Širka in nečakinja našega drugega belega rojaka Engelberta Gajla, torej prava Metličanka, ki pa po svoji prisrčnosti in lepoti to priznanje tudi res zasluži. Zabava je potekla v najlepšem razpoloženju. Pohvaliti moramo zlasti naše marljive dame gospe Širkovo in Jurajevčičovo, ki sta z največjo požrtvovalnostjo pripomogli do čim večjega materialnega uspeha prireditve.

V večjih govornih so domačini poudarjali svoje veselje zaradi ustanovitve tega novega društva in obljubili svojo pomoč in sodelovanje. Zato v novem letu vsi marljivo na delo, ker:

Kdor kuje, žanje!

Muzikalna velosolga mlade
arobe, spevolga ljubezni
dveh mladih arc. Krasi
gerji in nepozabni naravni
posnetki Švice in rivijere!

Jutri premiera!

V dvoje je lepše

Jutri premiera!

Magda Schneider

Karl Ludwig

Diehl

Richard

Romanovski

Režija: JOE MAY

Dnevne vesti

— Razpisane službe banovinskih cestarjev. Banska uprava dravske banovine razpisuje v območju sreskega cestnega odbora v Ljutomeru tri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer: 1. mesto na banovinski cesti II. reda, št. 155 Ljutomer - Pristava - Sv. Martin - Mursko Središče - Hodošan - Dolj. Kraljevec - Draškovec, od kilometra 11.320 do km 12.322; potem na banovinski cesti II. reda, št. 156. Bukovje - Strigova - Sv. Helena, od km 0.000 do km 3.250 in na banovinski cesti II. reda, št. 44, Središče - Stanetinci - Strigova, od km 10.956 do km 13.540, v skupni dolžini km 6.836. 2. mesto na banovinski cesti II. reda, št. 153, Ljutomer - Pristava - Sv. Martin - Mursko Središče - Hodošan - Dolj. Kraljevec - Draškovec, od km 1.195 do km 3.820 in na banovinski cesti II. reda, št. 23, Ivanjki - Račomeršak - Ljutomer, od km 3.685 do kilometra 7.990, v skupni dolžini km 6.870. 3. mesto na banovinski cesti II. reda, št. 44, Središče - Stanetinci - Strigova, od km 4.106 do km 10.956, v skupni dolžini km 6.850. Prosilci za ta mesta morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredb o službenih razmerjih državnih cestarjev in njih prejemkih in ne smejo biti mlajši od 23 in starejši od 30 let. Lastnoročno pisane prošnje je vložiti najkasneje do 31. t. m. pri sreskem cestnem odboru v Ljutomeru.

— Kongres Zveze planinskih društev. Zveza planinskih društev kraljevine Jugoslavije ima svoj redni kongres dne 6. t. m. ob 9. uri dopoldne v Mariboru v hotelu »Oreli« z naslednjim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednika, 2. Izročitev pooblastil, 3. Poročilo o delovanju zveze in v nji včlanjenih društev, 4. Obračun za leto 1932, 5. Absolutorij uprave, 6. Proračun za leto 1933, 7. Volitve nove zvezne uprave, 8. Referat o kongresu mednarodne turistične organizacije v Chamonixu (J. Pasarič), 9. Planinarstvo in narčni zakon o turizmu (dr. Jos. Pretar), 10. Predlogi, ki bo o njih kongres razpravljaj in smernice za delo v zvezi včlanjenih planinskih društev, 11. Določitev kraja prihodnjega kongresa.

— Vpeljevanje mrlčev na Češkoslovaškem. Po prevaru se zlasti na Češkoslovaškem izredno širi gibanje za vpeljevanje mrlčev. Doslej imajo v CSR že 9 krematorijev, večinoma monumentalnih stavb za vpeljevanje mrlčev, in sicer: Praha, Reichenberg, Pardubice, Brück, Nymburk, Moravska Ostrava, Češka Budějovice, Brno in Plzeň. Od leta 1921 naprej je bilo vpeljevanje mrlčev v teh krematorijih 40.026 oseb. Samo lani junija so vpeljevali 419 oseb, od tega polovico v Pragi, kjer večinoma vse odličnejše osebnosti vpeljujejo. Tudi v Avstriji imajo že 5 krematorijev, najnovejšega v Gradcu. V Jugoslaviji delujejo doslej 3 društva za vpeljevanje mrlčev: »Ogenj« v Beogradu, Zagrebu in Mariboru, Edino mariborski »Ogenj« pa je zaradi zveze z grškim krematorijem, oziroma tamošnjim društvom »Flamme«, omogočil svojim članom že sedaj vpeljevanje na ta način, da plačajo enako pristojbino in članarino, kot člani grške »Flamme«, kar je izredna ugodnost. Poleg pristojnine, ki je različna po starosti, plačujejo namreč člani mariborskega »Ognja« le 15 din mesečne članarine in prevzamejo nato grško društvo »Flame« vse stroške vpeljevanja, vstevši prepeljavo od Maribora, krsto itd. ter vrnitev pepela pokojnika v Maribor. Mariborski »Ogenj« ima zaradi te ugodnosti že zelo lepo število članov, ki se zlasti iz dravske banovine priključajo iz vseh krajev. Na željo vpošlje društvo vsakomur pravila in pravilnik, iz katerega so vsi podobnejši pogoji točno razvidni. Naslov društva: »Ogenj«, Maribor, Koroševa ulica 8.

— Ne sreče in pretepi. Včeraj popoldne se je pripetila precej huda nesreča v Sodarški ulici št. 2, kjer je 9-mesečna Gabrijela Rokova zvrnila na levo klopca in se poparila po vsem telesu. Otrok je zadobil nevarne opekline in je njegovo stanje zelo resno. — V Javorju, občina Dobrunje, je pred dnevi nekdo z nožem napadel in sunil v glavo 24-letnega Jožeta Mlakarja in ga obdrušno poškodoval. — Žrtev napada je postal tudi posestnik Janez Bizjak iz Stožic, ki ga je nekdo udaril po glavi. — V Kranju je živinski gonjač Ivan Jernič gonal vola, ki se je splesnil in sunil z rogom Jerniča v glavo ter mu ranil levo oko. Vse ponesrečence in žrtev pretepev so prepeleli v bolnico.

— Strašna smrt dveh otrok. Kmet Josip Svetek v Čepincu pri Čukovcu je kuhl žganje in pazil na svoja dva otroka, da bi se jima kaj ne pripetilo. Ko sta pa bila otroka pri materi, je stopil malo k sosedu. Ta čas sta se pa otroka približala peči in 4letnemu sinčku se je vnela obleka. Ker je bilo že pozno zvečer, sta hotela roditelja hudo opečenega otroka šele jutraj odpeljati k zdravniku, pa je že pomrlo v strašnih mukah umrl. V Gornji Lendavi je pa triletni sinček Terezija Zelenec prvotni nase lonec vrele vode in se tako hudo opeknil, da je kmalu umrl.

— S sabljo rasekal moša svoje ljubice. Blizu Petrinje so našli v četrtki strašno raznesenega kmeta Matijo Babica, ki ga je rasekal s sabljo ljubček njegove žene Ivan Andlar. Andlarja in Babičovo ženo so orožniki aretirali; on zločin priznava, ona pa taji. Andlar je začel v zaporu gladovno stavko.

— Smrt najstarejše Banjalčanke. V Banjaluki je umrla v nedeljo Ana Albrecht, ki ji je bilo 7. decembra 100 let. Doma je bila iz Bavarske.

— Dva samomora v Splitu. V noči od nedelje na ponedeljek si je končal v Splitu življenje finančni podpredsednik Franjo Lukazič Antonov, doma baje iz neke vasi blizu Novega mesta. Njegov tovariš Mato Kujundžić ga je našel v sobi na d'vanu v prestreljeno glavo. Zapustil ni nobenega pisma in tako tudi ni znano, kaj ga je pognalo v smrt. V nedeljo popoldne se je pa ustrelil v Splitu policijski stražnik Rudolf Ilić. Prepeljali so ga v bolnico, kjer se bori s smrtjo.

— Grozna rodbinska tragedija. V vasi Raynice blizu Banjaluke so našli v nedeljo ubitega znanega bosanskega uesaka 80letnega Kojo Milutinovića. Starec je živel v konkubinatu s 50letno Ilonko Gnjatovič. Pri njem je živel tudi sin iz prvega zakona Kosta, star 45 let. Stari je prepisal vse svoje premoženje na priležnika, kar je sina tako razkačilo, da je obeta ubil. Orožniki so njega in očetovo priležnico aretirali. Sin je imel z njo ljubavno razmerje.

— Samomor vdove v Zagrebu. Včeraj jutraj se je obesila v Zagrebu 59letna vдова Katarina Bukovec, doma iz Preseke. Imela je dva odrasla otroka in zadnje čase je tožila, da jo bole noge. Pravila je tudi, da se je naveličala življenja. Najbrž se je bala, da bi utegnila ohrometi in to jo je pognalo v smrt.

— Dobave. Gradbeni oddelk direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. in 13. t. m. ponudbe glede dobave električnega materiala. Pogoji so na vpogled pri istem oddelku. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 9. t. m. ponudbe glede dobave 850 kub metrov jamskega lesa, 250 m jeklene žične vrvi, 110 komadov fakturiranih knjig, 1000 kg jamskih tračnikov, 1 decimalne tehtnice, raznega orodja, 20 kg bele krede, 600 pol smirkovega platna, 100 komadov žagice za kovine, 16 m gumijevih spiralnih cevi, 12 m medenastih palic; do 16. t. m. glede dobave 1 centifugalne sesalke; do 18. t. m. glede dobave 1 elektromotorja in 3 manesmanovih cevi; do 25. t. m. pa glede dobave 3 elektromotorjev. Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 20. januarja 1933 ponudbe glede dobave 1 kopalne kadi. Predmetni oglasi z natančnimi šimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— Prodaja papirja. Dne 26. t. m. se bo vršila pri Primorski direkciji pošt in telegrafov v Splitu očetna licitacija glede prodaje 22.000 kg starega papirja. Pogoji so na vpogled pri isti direkciji.

Pri boleznih žolča in jeter, žolčnih kamnih, zlati uravna naravna »Franz Josefov« grenčica prebavo na naravno poln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje s »Franz Josefov« vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo jutraj na tešče žolced. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Iz Ljubljane

— Iz Gledališki stolbi so tudi že postavili svetilniški stebel in montirali na njem luči. Marsikdo, ki ne upošteva arhitektonske ureditve Dvornega nasipa in odhodov k Ljubljani, se bo čudil, zakaj so postavili baš v tej obrežni ulici tako lep kandelaber in zakaj niso raje na ta račun izboljšali z navadnimi sredstvi razsvetljave v drugih obrežnih ulicah, ki so skoraj povsem pozabljene, le vinski bratci jih radi obiskujejo ponoči, ko so baš primerno razpoloženi. Toda arhitekt mora pač sam najbolje vedeti, kakšna razsvetljava je primerna v slogu celotne ureditve Ljubljaničnega nabrežja. Odslej bo imel ta mestni del umetniško vrednost, čim bo urejen po genijalni arhitektovi zamisli. Betonski kandelaber v Gledališki stolbi je podoben nekoliko jonskim stebrom, je zelo lep in precej kompliran izdelek, zlasti glava je zelo komplirana; žarnice sta montirani na navzdol upognjenih krakih ali odvisih, nista pa še zavarovani z opalnim steklom.

— Iz Regulacijska dela v Ljubljani pri cukrarni zopet nadaljujejo. Ustavili so jih pred božičem, ker niso imeli dovolj močnih črpalk, da bi lahko črpali sproti čez jez na Kodeljovem dotoku mestnih kanalov. Zdaj baje pojde. Pri cukrarni demontirajo zapornico, nakar bodo razstrelili betonski jez. Ravnanje se levo obrežje ob jez, ki ga bodo še obzidali s kamnom. Delo bo tu končano v enem tednu, če noido vse po sreči.

— Iz Slava kolebarskega bataljona. Naš kolebarski bataljon je mel na novega leta dan svojo slavo. Proslavil je šesto obletnico, ko je kralj Aleksander podpisal ukaz o ustanovitvi kolebarskega bataljona v Ljubljani. Proslava se je vršila dopoldne v javnišnici vojvode Mišiča, kjer se je ob 11. vršila služba božja ki so ji prisostvovali najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblasti. Prihujubljani poveljnik bataljona podpolkovnik Jaklič je imel na kolebarje-

vojače lep patrijiotičen nagovor, nato je pa povabil zbrane goste na dobro zakusko. Proslava se je popoldne nadaljevala, vršile so se razne kolebarske tekme in vojaški so bili pogošteni.

— Iz Klub koroških Slovencev v Ljubljani opozarja svoje člane in prijatelje, ki imajo lastno pristno in popolno slovensko koroško narodno nošo (ziljsko, roško ali podjunsko) na prireditve Jadranske straže v Ljubljani »Večer slovenskih narodnih noš«, ki se bo vršila dne 14. januarja 1933 v veliki dvorani hotela Uniona v Ljubljani. Vse, ki se te prireditve nameravajo udeležiti, prosim, da mu sporočite do 8. t. m. svoj naslov, število udeležencev in v kakšni narodni noši se prireditve udeležate.

— Iz Sentjakobske gledališče v Mestnem domu. Na praznik sv. treh kraljev v petek 6. t. m. in nedeljo 8. t. m. ob 20.15 ponovno Sentjakobska izvrstno Linhartovo veseloligo v 5. dejanjih »Matitek se ženit«. Veseloligo je izvrstno naštudirana in zelo zabavna. Glavne vloge igrata Baranova, Ervina Wrscherjeva, Košak, Škerlj, Lavrič, Petrovič. V ostalih vlogah nastopa ves ansambel. Vse dosedanje predstave so bile popolnoma razprodane. Pri zadnji predstavi v nedeljo je odšlo mnogo ljudi brez vstopnic. Zato prosimo cenjeno občinstvo, da si kupi vstopnice že v predprodaji pri dnevnih blagajni v Mestnem domu. Blagajna bo odprta od četrtka dalje od 10. do 12. ure dop. in od 15. do 17. ure pop. Opozorjamo cenjeno občinstvo na to, da predstavlj, ki bosta zadnja vzporeditev te veselolige v letošnji sezoni.

— Iz »Doumont« ali »Pekel zapada« je naslov velikemu vojnomu filmu, ki bo na prihodnjem sporedu ZKD Film prikazuje gigantske borbe za to utrdbo med Nemci in Francozi od februarja do oktobra 1916, predločuje nam vse strahote in posledice svetovne vojne. Borba za to trdnjavo je, tako kakor pri Verdunu, zahtevala hekatombe človeških žrtev, na stotine tisoč Francozov in Nemcev je leglo v prerani grob. V filmu sodelujejo tudi nekdanji borci z obeh bojišč, med njimi kapetan Radtke, ki je zavzel utrdbo, a jo je moral zopet prepustiti nasprotniku. Premijera tega filma bo v četrtki v Elitnem kinu Matic.

— Iz »V dvoje je lepše«. Simpatična Magda Schneiderjeva se nam bo jutri predstavila v enem svojih najboljših filmov »V dvoje je lepše«, ki ga bo predvajal kino Matica. V opretili sodelujeta tudi komik Richard Romanovski in Karl Ludwig Diehl, ki sta našemu občinstvu še neznana. Film je poln krasnih posnetkov z rivijere in romantične Švice.

— Iz Podzemski stranišči na Marijinem trgu bosta vseeno stasoma dograjeni in menda še letos, če ne upamo preveč. Nameravajo se obložiti stene s keramičnimi ploščami in instalaterska dela bodo tudi menda končana prej ali slej. Včeraj so prispeli keramične ploščice, baje iz inozemstva, za obložitev sten. Ni tuda, če se ljudje tako silno navdušujejo za podzemsko stranišče in tako težko pričakujejo, kdaj bo dograjeno, saj je vendar podzemsko stranišče za Ljubljano tudi napredek, zlasti, če primerjamo koliko na Marijinem trgu z naravnost elegantnim straniščem, ki se tako naglo »kuha« v podzemlju.

— Iz Letošnji obrtniški ples, ki se vrši v soboto 7. t. m. zvečer v veliki dvorani Kazine, bo ena najprijetnejših plesnih prireditev te sezone. Posebnost na tej prireditvi bo volitev »kraljice srčkov«. Naša domača in ugledna tvečka M. Leitgeb nam je dala v ta namen krasne srečke, pa tudi mlado podjetje za umetnostno keramiko »Dekor« hoče napraviti izvoljenki posebno iznenađenje. Vsa prireditve bo pod geslom »podpirajmo domače izdelke!«, zato odpade ves tuj kit. Tu je prilika, da pride naš narodni ponos do pravega izraza — zato vsi v soboto na obrtniški ples!

— Iz Sokolsko društvo Sokol I., Ljubljana-Tabor ima v torek 17. januarja 1933 ob 7. uri zvečer v mali dvorani na Taboru svojo letno glavno skupščino z običajnim dnevnim redom. V slučaju, da ob določenih uri ni predpisane štveila članstva navzočega, se vrši skupščina uro kasneje ob vsakem številu udeležencev. Bratje in sestre, izovite se in pridite polnoštevilno, da slišite obračun dela v preteklem letu in z morbitimi predlogi, oziroma nasveti, pomagajte k nadaljnjemu napredku. Zdravo!

— Iz Šola Glasbene Matice začne danes zopet z rednim poukom, na kar opozarjamo starše in gojence.

— Iz O škodljivih sadnega drevja in vrtnih ter sobnih rastlin bo v okvirju podružnice SVD jutri ob 19. v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi predaval višji vinarški nadzornik g. Fran Gombac. Vstop za člane in nečlane prost.

— Iz Dobrovolje! 6. t. m. ob 20.30 se bo vršil občni zbor našega društva v hotelu Metropol. Pričakujemo polnoštevilno udeležbo, obravnavale se bodo važne zadeve. Odbor.

— Iz Umrlj so v Ljubljani ob 23. do 29. decembra 1932. Zltnik Henrik, 78 let, hiralet, Vidovdanska c. 9; Božič Marija, 78 let, zasebnica, Poljanska c. 16 (Jozefi-num); Kastelic Franc, 19 let, hiralet, VI. dovanska c. 9; Kokoč Mirko, 19 let, sin vdove, Vidovdanska c. 9; Jerab Matevž, 61 let, sidar, Cesta dveh cesarjev 99; Sojer Ljudmila, 2 meseca, hči delavca, Soška ul. 13 (klet). — V ljubljanski bolnici umrl: Zupanec Franciška, 55 let, Mengel zavetišče sv. Vincenca; Bregar Ivan, 17 let, trg. učesnik, Sv. Petra nasip 59;

Košir Joško, 1 leto, sin zidarja, Košt 10 pri Kočevju; Burja Jožef, 4 mesece, sin dmarja, Srednja vas 10; Ivančič Anton, 35 let, prog. čuvaj drž. žel., Rakelj, čuvajnika št. 722; Istenč Ana, 2 leti, hči strojnika, Vrhnika; Dobnik Avgusta, 83 let, vdova po šolskem upravitelju, Poljanska c. 16; Izakar Franciška, 38 let, poljska dmarica, Jelenk 2, občina Trojane; Kováč Franc, 80 let, bivši nočni čuvaj v predmici, Japljeva ul. 2; Kramar Gojislav Peter, 10 mesecev, sin Ivana, ortopedičnega mehanika, Zeljarska ul. 8; Novak Vinko, 11 let, sin tesarja, Sostro 33; Bricej Ivan, 39 let, posestnik, Bizovik 4.

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. Drevi ob 6¼ vaja za ženski zbor, ob 8. uri vaja za moški zbor.

Sokolsko društvo Ljubljana IV ima svojo redno letno skupščino v nedeljo dne 8. januarja ob 9. uri dopoldne v telovadnici šole na Prulah. — V vado 4 t. m. ob pol 20 uri se bo vršil v salonu gostilne Marneče skupni seestanek članstva, na katerem se bodo obdaruvala vsa tekoča društvena vprašanja. — Za članstvo je udeležba na sestanku in letni skupščini strogo obvezna. Izkazila o članstvu in o plačani članarini je prineseti seboj. — Uprava.

— Iz Zivinski sejem v Ljubljani se bo vršil jutri 4. t. m. in v soboto 7. t. m., kakor je bilo včeraj pomotoma objavljeno.

— Iz Za gospodinjke pomočnice bo 6. in 8. t. m. ob 16. uri v Delavski zbornici predavanje o higijeni telesa in higijeni stanovanja. Predava ga dr. A. Šimec. Vse stališnje, ki se zato zanimajo vabi odbor »Zveze gospodinjstkih pomočnic«. — 1-1

Vremenu in blatu primerno

Treba bo razpisati anketo, ali je meščanom bolj ustrezno z blatom ali s snegom

Ljubljana, 3. januarja. Kdor je vremenar, naj si pljune v roke, kajti nudi se mu hvalozna naloga, da okra vnaže vreme, ki se tako — naravnost demagoško — roga pratiki. To vam je problem, morda ba se dalo tudi z njim kaj zasluziti? Na to polje pa se mi ne namerava mo spuščati, čeprav bi bilo treba pripomniti merski Predvsem bi morali poročiti vremenemskim prenikom, da se pri mejo za nosove, ker so se tako imenitno zmogli. Napovedoval so, da bo letošnja zima zgodnja in zelo ostra. Toda ljudje jim niso hoteli verjeti niti toliko, da bi si vsaj malo pomagali trgovci s kurvom. Ne smeli bi pa tudi prezreti lične strani vpliva mlega vremena na mesto, saj je ug tako uplival na mladino, da jo je začelo vleč v Tivoli in med gozdne čare kot v maju, tudi na klopi so jo vrgla prevroča srca in neke je že začeljavat kos — strela nebeska, pomlad je že tu!

Človek pa mora zamolčati vso to poezijo, ki n povsem v skladu s prozo, v kateri doslovito tonemo. Vendar si pa ne dovoljujemo »nervati«. Gospoda, lep problemček vam moramo zopet nakazati. V vremenom je v zvezi. Vendar vam pa ne nameravamo predlagati, da poskrbite za sneg in mraz. Kar se tiče vremena, smo se že zdavnaj sprijaznili s tem, da bi bile intervencije na pristojnih mestih brezpredmetne. »Činitelj« in »poklicane« pa imamo čast opozoriti, da so se zmogli, ko so mislili, da so se meščani že povsem sprijaznili z močnim blatom in da jih je tako neznanosko oeridilo kot vsi drugi znak našega napredka. Bognie meščani ostanejo »nervati«, pa čeprav jim boste puščali hudo kri ali jih dušili z blatom »Činitelji« si bodo pa morali vtakniti nerganje za klobuk, ker se jih pač nič ne prime. No, kar se tiče blata, ostane blato. Kvečjemu, da bi se »činitelji« sklicevali na toliko in toliko metrov, decimetrov in milimetrov tlakovanih cest, češ, ali ni to napredek, vse to smo naredili v pilih nekaj letih!

Da, čast, komur čast! Slava našemu napredku! In baš na ta napredek se moramo sklicevati, ko nachenjamo aktualen problemček. Res imamo tlakovanih toliko in toliko prekrasnih cest, nečeto krasnih asftrtov je bilo že uresničeno in koliko jih je bilo še narejenih, da ne omenjamo onih, ki so splavali po vodi! Toda menda ni treba tudi pri tej priliki omenjati še nebotičnika, Ljubljani in kandelabrov v Tivoliju in drugod. Samo, če zinemo besedico napredek, morate že vsi vedeti, kaj pomeni. Vendar se pa marsikdo ne zaveda, da spada med napredek tudi kidenje snega na naših tlakovanih in netlakovanih cestah. Ne delajte krivice našemu napredku! Čim zapade pri nas sneg, je takoj na delu mestna »reševalna akcija« To bi se nam zdelo povsem navadna stvar, ko bi »činitelji« skrbeli tako lepo tudi tedaj za meščane, ko začne Ljubljano zalivati blato. V tej točki tiči zomek! Dočim meherno takoj po snegu v imenu napredka, se blato lahko po mili volji cedi po netlakovanih cestah — menda v znamenju napredka. Zdaj bi pa bilo torej treba razpisati anketo, ali je meščanom bolj ustrezno z blatom ali s snegom.

Te dni se mastijo s takimi gromozanskim blatom — saj, sotrpini, sami veste najbolje, kako imenitno blato je v Ljubljani, kjer ni tlakovanih cest in hodnikov. Marsikdo čeprav ni smučar, bi bil bolj zadovoljen z meter visokim snegom kot s

Za nego las samo specialna sredstva! Svoje lase in nežne lase mučite, če uporabljate v njihovo nego čistila sredstva, ki so namenjena mrtvim stvarim. Pri takem čiščenju manjkajo kosmetični dodatki, ki pospešujejo tvorbo las in zametajo lasem lepoto predvsem pa zdravje. Samo na kakih eksperimentov, ker je vašega najlepšega okrasa vaših las, za to preveč škoda! Lepe in zdrave lase vam zagamči redna nega s »Crno glav« in s »Haarglanz Shamponom«, ki ohrani vaše lase zdrave in odporne ter jim da tudi prekrasen sijaj. »Crna glava« s stalno prilogo sredstva »Haarglanz« je specialno sredstvo za nego las na podlagi tridesetletnih izkušenj. 8

Iz Trbovelj

— Priprave za veliko socialno - gospodarsko akcijo v rudarskih revirjih. Na pobudo županstva se bo vršilo v drugi polovici januarja v Trbovljah veliko gospodarsko zborovanje, ki se ga udeležijo vsi sloji in stanovji iz trboveljskega in hrastiškega revirja. Na zborovanju bo izvoljen širši akcijski odbor zastopnikov strokovnih, gospodarskih in stanovskih organizacij, ki bo napravil načrt, na podlagi katerega se bodo v bodoče reševali razni poredi socialna in gospodarski problemi, preskrboval bo pa tudi, naši delavski mladini kruh in delo. Odbor bo pa tudi interveniral, da dobe naši rudniki večja naročila premoaga od državnih železnic, ker te to edini uspešni izhod iz težkega položaja v rudarskih revirjih.

— Dva nova rudarska inženjerja gg. inž. Josip Gostiša in inž. Ivo Kersnik sta bila s 1. januarjem sprejeta pri rudniku v službo. Prideljena sta novorazpisanimu študijskemu oddelku, ki ga vodi g. inž. Ivo Ivanovič. Mladima inženjerjema želimo v novi službi mnogo uspehov in prijetno bivanje med nami.

— V strugu Trboveljske je padel na novega leta dan Ivan Pakj iz Zanje vasi. Na mostu čez Trboveljsko pri Lisacu se je sklanjal čez betonsko ograjo, pa je enkrat izgubil ravnotežje. Čeprav je struga nad 3 m globoka, se Pakju ni nič hudega zgodilo. Tovariši so nerodnega potegnili vae ga blatnega iz struge.

tem težnim, do gležnja globokim blatom. Saj ne zahtevamo, da bi nam »činitelji« položili preproge po z blatom preplavljenih hodnikih in cestnih prehodih, toda gospodje tudi ne smejo zahtevati od ubogih meščanov takšne žrtve, da bi morali utoniti v blatu v znamenju napredka. Menda je v mestnem proračunu tudi kakšna postavka, ki se naneša na vzdrževanje cest. Vemo pa, da je za kidenje snega določena vedno znatna vsota. Človek bi mislil, da se bodo spomnili na blato, če ne bo snega. Kot kaže, bi pa bil strašen greh, če bi žrtvovali nekaj tisočakov iz fonda za sneg za posipanje cest in hodnikov s peskom. Vseko jesen in spomladi je pri nas takšno niranje in zabavljanje nad blatom — kaj šele pozimi — vendar se pri nas gleda na »zabavljaje« kot na neresne ljudi in nevarne elemente, kot pač v vseh primerih, ko si kdo drzne odpreti usta. Ljubljana je kljub vsemu vedno blatna. Mesto ima svojo gramoznico in svoje voznike, vendar je velik dogodek, če delavci tu in tam posipljejo blatne hodnik.

Zdaj pa vsaj upajmo, da bomo kmalu čitali na tem mestu uradni popravek, da mesto pravilno in dobro skrbi za ceste, da je porabil že toliko in toliko samokolic, lopat in žbik peska za posipavanje, da so naši hodniki idealno lepi, da v Ljubljani sploh ne poznamo blata itd. In upajmo, da dotlej še vsekdo ne bomo utonili v blatu.

Radioprogram

Sreda, 4. januarja.
12.15: Plošče, — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče, borza. — 17.: Otroški kotiček (p. Fr. Ačko). — 18.: Plošče. — 18.15: Fonetični poskusi dr. Vebra. — 19.: Rusčina (dr. Preobraženski). — 20.: Prenos iz Prage. — 22.15: Čas, poročila, napoved programa za naslednji dan.

Četrtek, 5. januarja.
12.15: Radio kvartet. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, Radio kvartet, borza. — 17.30: Valčkova ura, izjava salonski kvintet. — 18.30: Italijanska (dr. Leben). — 19.30: Pogovor s poslušalci (prof. Kuret). — 20.: Godba dravske d'vizije. — 22.: Čas, poročila. — 22.15: Salonski kvintet. — 23.: Napoved programa za naslednji dan.

Petek, 6. januarja.
7.30: Agrarna politika (inž. Pirc). — 8.: Nasveti za kmetovalce. — 8.15: Gimnastika. 8.45: Poročila. — 9.: Potovanje v Zadnjo Indijo I. del (inž. Lupša). — 9.30: Versko predavanje. — 10.: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.: Salonski kvintet: Keteibeyjeva ura. — 12.: Čas, poročila, plošče. — 15.: Pojedelstvo (inž. Sadar). — 15.30: Prenos akademije iz doma stepih v Kočevju. — 17.: Potovanje v Zadnjo Indijo II. del (inž. Lupša). — 17.30: Plošče. 20.: Pevski koncert ge. Pavle Lovsetove. — 20.45: Salonski kvintet. — 22.: Čas, poročila. — 22.15: Plošče (plesna glasba). — 23.: Napoved programa za naslednji dan.

Sobota, 7. januarja.
12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Čas, plošče. — 17.: Salonski kvintet (program po želji poslušalcev). — 18.: Angličana (ga. Orthaber). — 18.30: O nožaru starega ljubljanskega gledališča (Danilo). — 19.: V kraljestvu kozorogov (VI. Kapus). — 19.30: Iz zgodovine filozofije (dr. Veber). — 20.: Koncert Akademikega kvinteta. — 20.30: Salonski kvintet. — 22.: Čas poročila. — 22.15: Harmonika solo. g. Kokač. — 23.: Napoved programa za naslednji dan.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Manrice Bedel

Filipina

Roman

— Ah! — je vzkliknil mož z okroglim klobučkom, — človek se lahko vsaj pošteno razjezi. Pokusite vendar tole omleto; ni slaba.

Grenadier je trdil, da imajo jajca okus po slami. Naročil je za Filipino in zase porčijo cmokov in steklenico vitelske vode. Sklenil je uti strupom, ki mu jih je bila nastavila železniška uprava.

— Vozimo se skozi Montmelian, — je dejal sopotnik, da bi napeljal pogovor drugam. Tu imajo znamenito rdeče vino, zvano cruet.

— Da, — je dejal Grenadier, — toda kolodvor je ostuden.

— In pogledajte, — je nadaljeval sopotnik, — tamle na hribu v vinogradu je baš trgavec. Kako krasen pogled! Ah, te mikavne trgalko!

— Mislite? Bodite prepričani, da bodo do večera že pijane.

In tako je tekla čas obeda. Filipina bi bila rada pritrčila nazorom neznanega sopotnika: s sedemnajstimi leti je človek bolj navdušen za občudovanje nego za obsojanje. Toda njen duh je pohitel pred vlakom čez mejo in začel je kar sam zase vrteti film o neznanu.

— Jaz sem Palpain, — se je predstavil sopotnik in si nalil v kavo kobjaka.

Tudi gospod Grenadier je povedal svoje ime in predstavil sopotniku Filipino. Podali so si roke nad lončkom gorčice in nad solnico.

— Zelo me veseli, — je dejal Palpain. — Kaj se tudi vi peljete v Rim? To je dokaj prijazno mesto. Samo da tam v kavarnah ne boste mogli več kramljati in njihov cinzano se še daleč ne da primerjati z našim picomom. Naročite chambery z jagodovcem, pa vam prineso vermet s sifonom. In med nami rečeno, njihov martini je deležen prevelike hvale.

— Najbrž ste trgovski potnik z alkoholnimi piščami, — je menil Grenadier.

— Ne, gospod, sem ravnatelj mednarodnega zavoda za klimatologijo v Rimu.

Palpain je že komaj čakal, da bi lahko kaj povedal o sebi. Začel je s svojimi otroškimi leti, s svojo rojstno vasico v kraju Poitou, s svojimi študijami, ko je bil kot štipendist na liceju v Niortu, pripovedoval je, kako je po končanih pravnih študijah zvezel svojo usodo s politično karijero nekega vrliga republikanca iz domačega kraja, ki se je pisal François-Albert. Kako ga je vzel ta republikanec, ko je postal minister, v svoj kabinet in mu preskrbel red Častne legije; po ministrovem padcu so pa bili načelniki po stari navadi nagajani, on na primer je imel na izbiro med predsedstvom stalne komisije za proučevanje cen na žitnem trgu in ravnateljstvom mednarodnega urada za klimatologijo v Rimu. rezerviranega baš Francozu kako se je on, ki je vedel enako malo o pšenici in ovsu kakor o po-hlevnem dežju in nevihtah, končno odločil za Rim, ker se je hotel malo ozreti po svetu, dokler njegov prijatelj François-Albert ne postane zopet minister.

— Ta je pa lepa! To je vendar protekcionizem!

— To je prijateljstvo, — je dejal Palpain.

Popil je kavo, si nabasal pipo, jo prižgal in si obrisal čelo s prtičkom, rekoč:

— Da, pravniški absolutorij in dobro prijateljstvo na levi, boljše lestvice si ni mogoče misliti.

Obed, konjak, veselje pri misli na tako dobro eksistenco, vse to mu je razvezalo jezik; toda govoril je sam zase, kajti Grenadier se je bil ta čas spravil že nad družbo spalnih vagonov, ki ga je bila najprej zastupila, zdaj ga hoče pa še opehariti. Mahal je z računom in se jezil, da so mu računali jajca, ki jih ni jedel in vino, ki ga ni pil, obenem je pa klical hčerko za pričo moralnega propadanja. Slednjič je vendar le plačal, pozabil je pa dati napitnino.

— Hvala lepa, gospod, — je dejal natakaz v svo natakarsko uglajenostjo.

— Vidiš, draga hči, — je dejal Grenadier Filipini, ko sta se vračala iz jedilnega vagona v svoj kupe, — ta mož mi je hvaležen, ker sem govoril z njim z avtoriteto.

Ta zavest ga je nekoliko pomirila in povabil je Palpaina k sebi v kupe.

— Rad bi pokadil do konca, a vaš kupe je za nekadilce.

— Saj to je tisto, — je odgovoril Grenadier, — delal vam bom družbo s cigareto.

Sedel je udobno, sezul čevlje in obul copate, kajti imel je občutljive noge. In začela sta kramljati. Politizirala sta. Grenadier je trdil, da je Francija v zadnjih zdihljajih. Palpain mu je pa ugovarjal, češ, da se ji še nikoli ni godilo tako dobro; prvi je trdil za žive in mrtve, da je država na robu bankrota, drugi je pa izpodbijal njegovo trditve, češ, da Francoska banka nima dovolj prostora za vse zlato, ki se steka iz vseh krajev sveta v njene tresore; po mnenju prvega bi bilo treba vse narodne poslance obesiti, drugi je pa zatiral, da bi jih moralo biti še več in da bi jim bilo treba plače podvojiti.

Razvnela sta se in kar oči so jim žarele. Palpain se je govorniško tako razgrel, da so mu počile naramnice, izpod telovnika mu je pogledala srajca. Grenadier je naglašal svoje besede s tem, da je mečkal tlečo cigareto za cigareto na svetlosivi suknjeni prevleki sedeža. Vsak je poslušal samo sebe. bil je srečen, da se z drugim ne strinja, pomen, da govori liki uvodnik in pripravljen stisniti roko nasprotniku, ki bi brez njega nikoli ne bil spoznal, da je tak fant od fare.

Baš sta bila načela veliko debato o prednostih in slabih straneh demokracije, ko je vlak dosopihal in se ustavil ob peronu brez potnikov. Trenutek in že je zasedla vse hodnike in prehode sanitarna družina, zadisalo je po lizolu. Vojaki so stopali pred vagonne in na hodnike po vagonih Eni so bili zelo elegantni, v črnih plaščih s srebrnimi gumbi, v belih rokavicah in v dvooglatim počez nataknenim klobukom drugi so bili zeleni s širokimi klobučevinastimi klobuki okrašenimi z izjavajočimi peresi, tretji pa malo manj nališpani, v sivkasto rjavih oblekah, v črnih volnenih, tesno oprjemajočih se srajcah, zato pa oboroženi z revolverji in bodali.

— Kako zabavno je to! — je vzkliknila Filipina. — Torej zdaj smo v Italiji?

— Da, — je pritrdil Palpain tiho, — a zdaj gospodična, bo treba držati jezik za zobmi.

Izpraznil je svojo pipo in pospravil s klopi razmetane novine.

Letos bo izredno sveto leto

V proslavo 1900 letnice Kristusove smrti in vstajenja, pa tudi v povzdigo tujkega prometa

Nenadna proglasitev tretjega svetega leta v desetletni eri sedanjega papeža je vzbudila splošno presenečenje. Še v sredo pred božičem je sporočil papež zboru kardinalov, da bo voščilo 24. decembra navadno, brez posebnih obredov in da bo tudi odgovor nanj tudi le krajevnega pomena. V četrtek zvečer je pa poklical papež k sebi jezuita Gianfranceschia in mu naročil, naj pripravi radiopostajo za papežev odgovor. V kuriji so pričakovali, da spregovori papež o gospodarski krizi. Nihče pa ni slutil, da namest papež proglasi leto 1933 za sveto v proslavo 1900 letnice Odršenikovega vstajenja. To se je pričakovalo tem manj, ker se po naziranjih cerkvenih "učejakov" ta doba zgodovinsko ne da točno dognati, ne glede na to, da se vsako leto o veliki noči spominjamo Kristusovega vstajenja.

Cerkveni strokovnjaki priznavajo, da je kronologija Kristusovega življenja zelo nezanesljiva in da se gibljejo njeni podatki v mejah nekajletnih let. Štetje ere, zvane vulgaris, je uvedel učeni menih Dionizij Exiguus, ki je živel v Rimu v začetku 6. stoletja, v dobi med papežema Gelasijem in Ormizdom. Po tem štetju je bil Jezus Kristus rojen 25. decembra leta 753 ab urbe condita tako, da bi se prvo leto krščanske ere ujemale z letom 754 ab urbe condita. Učeniaka dr. Bellarmin in Baroni pa trdita, da gre tu za pomoto 1—6 let. Po evangeliju sv. Luke je bil Jezus rojen v Betlehemu za vladanja kralja Heroda. Po zgodovinarju Josefu Flaviju je pa umrl Herod 4 leta pred Kristusovim rojstvom.

Enako ni znana doba, ki je minila med Jezusovim rojstvom in prihodom treh modrih ter med pobegom v Egipt in povratkom po Herodovi smrti. Nesigurnost se ne zmanjša, če proučimo astronomične podatke o zvezdi, ki je spremljala tri modre do Betlehema, ker ne vemo, ali je šlo za kozmično zvezdo ali za stalnico odnosno komet ali skupino zvezd, kakor je domneval Kepler, ali pa za nadnaravno, izredno zvezdo, ki bi lahko o nji sklepali iz sv. pisma. Niti omenjeno ljudsko štetje pod česarjem Augustom nam ne pomaga točno določiti podatke, ker ne vemo, kdaj je odredil ljudsko štetje sirskega vladarja Cyreniusa.

Glede na vse te in druge dvome so kompetentni cerkveni krogi svetovali opustiti proslavo 1900 letnice Odršenikovega vstajenja, ki bi bila vezana na gotov dan, neodgovarjajoč cerkveni tradiciji, opirajoči se na duhovni misterij. Papež se je pa v zadnjem trenutku odločil za nasprotno stališče. S posebno budo bodo v januarju določene podrobnosti proslave izrednega svetega leta po vsem katoliškem svetu. V poučenih krogih pa prevladuje naziranje, da so vodili papeža pri tem sklepu tudi gospodarski oziri. Gre za to, da bi se s proslavami svetlega leta povečal tujski promet v katoliških državah, zlasti v Italiji, kjer je dotok tujcev zadnja leta močno nazadoval. Po vseh katoliških državah bodo določena posebna središča jubilejnih proslav.

V Vatikan prihajajo v zvezi s svetim letom od vseh strani brzojavke škofov in katoliških organizacij. Tre-

tjeja svetega leta v enem desetletju ni še proslavil noben papež. Prvo sveto leto pod sedanjim papežem je bilo l. 1925, drugo leta 1930 v proslavo 25 letnice papeževskega škofovstva, tretje bo pa letos v proslavo Kristusove smrti in vstajenja. Poleg drugih vzrokov je baje pripravila papeža k temu koraku tudi želja, naj bi se katoliški svet v svetem letu spominjal katoličanov v Rusiji, ki jih boljševiki zadnje čase zopet kruto preganjajo. Vatikan se zadnje čase sploh zelo zanima za dogodke v Rusiji in vse kaže, da bodo imeli prav tisti, ki pravijo, da sta stopila v odločilno borbo Rim in Moskva. Sveto leto naj bi torej tudi doprineslo svoje k zmagi Rima nad Moskvu.

V Rimu se je že vršila seja upravnega odbora italijanske Katoliške akcije, ki so dobili na nji točna navodila vsi diecezialni odbori glede propagande svetega leta. Izvoljen je bil centralni odbor, ki bo vodil vse prireditve v svetem letu. Katoliška akcija je prepričana, da bo letošnje sveto leto prekosilo vse dosedanje po svečanih prireditvah in po številu romarjev, ki prispo v Rim iz Italije in drugih katoliških držav. Te dni bo izvoljen v Rimu tudi mednarodni odbor, ki bo vodil romanje.

Hostija v levji kletki

V kaj čudnih okoliščinah so pojedli štirje znani Angleži divjega Petelina, ki spada k obligatnostim angleškega božiča. Slavni kotlec zverj Kaden, njegov tovariš Matthies, poslanec spodnje zbornice Clarke in kapetan Middleton so imeli božično gostijo v londonskem cirkus v levji kletki. Prva dva se menda nista levov nič bala, saj sta jih vajena, pač je bilo pa tesno pri sru drugima dvema, kar sta pozneje odkrito priznala.

V splošnem pa lahko govorimo o velikem junaštvu vseh štirih prijateljev, saj ni šala sedeti in večerjati v družbi levov. Gotovo je pečen divji petelin zverinam dišal in gotovo bi bili levi tudi sami radi dobili za praznike kak približek, najraje seveda sveže meso. Ker ga pa ni bilo, se niso dosti zmenili za čudne goste, ki so sredi levje kletke za mizo obrali divjega petelina in ga zalivali z vinom.

O letu 1933.

Novo leto je navadno, imelo bo torej 365 dni. Po Sacligerju je tekoče leto 5887 od ustvarjenja sveta. Vladajoči planet je sonce, središče našega solnčnega sistema, vir svetlobe in vsega življenja na naši zemlji, 332.000 krat večje od naše zemlje. Okrog sonca se sučejo vsi planeti. Sonce izgubi z izžarjevanjem vsak dan 350.000 milijonov ton tako, da pride čas, ko se bo tako skrčilo, da s svojo toploto ne bo več moglo vzdrževati življenja na zemlji, niti držati planetov v njihovem kroženju, kar bo pomenilo konec našega solnčnega sistema. Okrog svoje osi se zasučje sonce v 26 dneh, z vsem svojim planetarnim sistemom pa kroži okrog neznanega središča.

Leto se je pričelo z nedeljo in se

bo tudi z nedeljo končalo. Predpust bo dolg in sicer 8 tednov. Pepelnica pade na 1. marc tako, da bo velika noč 16. in 17. aprila, vnebohod 25. maja, binkošti pa 4. in 5. junija. V januarju bo 6 prazničnih dni (5 nedelj in sveti Trije kralji), v februarju in marcu 5, v aprilu 6, v maju 5 (praznik dela odpade na ponedeljek), v juniju 8, v juliju 5, v avgustu 5, v septembru 5, v oktobru 5, v novembru 5, v decembru 9. V tekočem letu bomo imeli 2 delna solnčna mrka 24. februarja in 21. avgusta, luninega mrka pa ne bo nobenega.

Letošnja zima je izredno suha in če ne bo tudi v drugih dveh zimskih mesecih več padavin, se je bati, da bomo imeli izredno suho leto.

Izprehajalec v kopalnih hlačkah

V Berlinu so imeli na Silvestrovo redko zabavo. Po bulvarjih v vzduhno delu mesta se je izprehajal mladenič v plavalnih hlačkah, ki je vzbujal seveda splošno zanimanje, saj taki prizori niso vsakdanji. Ljudje so klicali za njim, pa se ni zmenil za nikogar. Končno se je napotil na policijsko stražnico in izjavil službojočemu uradniku, da je prišel iz Vratislave, in sicer kot slepi potnik, ker ni imel denarja.

Mož se piše baje Emil Zürich in pravi, da je prišel v Berlin na izprehod. V mestu je zavil v bližnjo vežo, kjer se je sčel in odšel v plavalnih hlačkah za hip na cesto, potem pa ni mogel več najti dotične hiše in je moral tavati po mestu kar v kopalnih hlačkah. Obdržali so ga na policiji, ker ne vedo, ali se trenira v mrazu ali pa je prismuknjen.

Carske dragocenosti na dražbi

Te dni se je vršila v Berlinu javna dražba dragocenosti in draguljev bivše ruske carske rodbine. Na dražbo so prišle dragocenosti iz premoženja bivše carice Aleksandre Fedorovne in carja Nikolaja II. Ker se je berlinsko trgovsko zastopstvo balo škandala, je bila objavljena vest o dražbi šele v zadnjem hipu. Zato ni čuda, da uspeh ni bil zadovoljiv. Sicer pa take dražbe zdaj itak ne morejo računati z uspehom, saj večina ljudi nima denarja, oni, ki ga imajo, si pa skoraj že ne upajo pokazati, da ga imajo.

Dražji predmeti sploh niso našli kupcev. Ameriški diplomat Oliver Begston, ki je prisostvoval dražbi, je takoj odšel, čim je zvedel, da so dragocenosti iz carskih zbirk. Za prodane predmete so iztržili samo 42.000 mark tako, da bodo komaj krili stroške, ki so jih imeli z organizacijo dražbe.

Dober učenec

— No, Janezek, kako je bilo danes v šoli?

— Dobro, papa. Učitelj je dejal, da bi moral zapreti šolo, če bi bili vsi učenci taki, kakor sem jaz.

Izpolnjena želja

Sodnik: Otoženi ste, da ste ponoči vlomili v banko. Je to res?

— Res je, gospod sodnik. Toda pomisliti morate, da sem izpolnil samo željo svojega pokojnega očeta.

— Kako to?

— Moj ranjki oče je imel samo eno željo, namreč da bi njegov sin vstopil v banko.

NAZNANILO!

Oblačilnica za Slovenijo

R. Z. Z. O. Z.

se je PRESELILA dne 28. decembra 1932 z Miklošičeve ceste 7 v poslopje GOSPODARSKE ZVEZE v Ljubljani

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 29.

in se cenjenim odjemalcem priporoča še v nadalje.

15410

NAROČAJTE

SLOVENSKI

NAROD

MESEČNA
NAROČNINA
DIN 12.-

Večja množina
makulaturenega papirja
naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah
"o odgovor znakom! Na vprašanje brez znakke se
odgovarjamo Najmanjši oglas Din 5.-

PRODAJA

NOVA ZOFA
otomana in tridelna kuhinjska kredenca naprodaj. — Pojasnila daje: Mrak, Cesta v Rožno dolino. 602

DOUK

STROJEPISNI POUK
Večerni tečaj za začetnike in izveščance. Vpisovanje vsak dan. Učne ure od 6. ure dalje. Šolnina nizka. — Christofov učni zavod, Ljubljana, Domo-branska c. 15. 587

STANOVANJA

LEPO PRAZNO SOBO
oddam starejši uradnik. — Naslov v upravi Slovenskega Naroda. 605

NEPREMIČNINE

LEPO POSESTVO
arondirano, okrog 40 orolov, radi smrti naprodaj za 115.000 dinarjev. Potreben kapital 65 tisoč dinarjev, ostalo po dogovoru. — Pojasnila daje Berdnik Blaž, posestnik, Loče pri Poljčanah. 589

DVOSTANOVANJSKA HIŠA

z vrtom, električno razsvetljavo in studencem, pol ure od Maribora, takoj ugodno naprodaj. Vprašati: Cesta na Brezje št. 42, Pobrežje, Maribor. 592

KUPIM

PRAZNE STEKLENICE
slatinske in rogaške mineralne vode, v velikosti 1½ litra plačam po Din 1.50 komad. Peter Šetina, trgovina z mešanim blagom, Radeče pri Zidanem mostu. 603

DVA AVTOPLAŠČA
rabljena, 720x120, kupim. — Ponudbe na pošti predal 28, Kranj. 601

RAZNO

Jabolka
zimska, lepa

od Din 2.50

naprej stalno na za-

logi pri

Gospodarski

zvezi

ČEVLJI

NA OBROKE

TEMPO, Gledališka ulica 4

(nasproti opere). 125/T

GLASBA

KRATEK KLAVIR

znamke Buchta Wien, Schüller von Bösendorfer, z lepim močnim glasom prodam. — Josip Bajde, Gosposvetska cesta 12. 604

IZPOSODJAMO
plošče, gramofone
radio-aparate.
»SLAGER«,
Aleksandrova c. 4
(prehod »Viktoria« palače)

PREMOG

drva, koks najboljši kakovosti
najceneje — Rudolf Velepiti,
Ljubljana, Jernejeva c. št. 25.
Telefon 2708. 123/T

SLAŠČIČARNA „PELICON“

Wolfova ulica št. 14

PRIPOROČA DNEVNO SVEŽE PRVOVRSTNE

„PUSTNE KROFE“

Anton Fuchs
kleparska delavnica, Gosposvetska c. 16

»PRI LEVU«

izvršuje vsa kleparska in lesnecemtna dela pri novih
zgradbah kakor tudi pri starih najsolidnejše in po zmernih
cenah. 119/T